

Diktatörleri bir de çocuklarının gözünden görün

'Diktatörlerin Çocukları' okuyucuya, çoğunluğu geçen yüzyılda yaşamış meşhur diktatörlerin vârislerini röportajlar, tanıklıklar ve araştırmalardan çıkan verilerle objektif olarak yansıtmış iyi bir tarih okuması sunuyor.

ERHAN TEKTEM
erhan.tekten@gmail.com

Svetlana, Li Na, Carmen, Zoya, Rıza ve niceleri... Onlar ülkelerindeki en önemli tarihi anların en ayrıcalıklı tanıkları. Dünyanın başka başka yerlerinde birbirlerinden farklı din, dil, renk ve hayatlar yaşayan bu çocukların ortak noktaları ise diktatör babaları... İki araştırmacı-yazar **Jean Christophe Brisard** ve **Claude Quétel**'in yönetiminde, araştırmacı gazeteci ve tarihçilerden oluşan bir ekip tarafından hazırlanan **'Diktatörlerin Çocukları', babalarının iyi ya da kötü mirasına ortak çocukların yaşamöykülerini anlatıyor.** **Kitap**, çoğunluğu geçen yüzyılda yaşamış en büyük diktatörlerin vârislerini röportajlar, tanıklıklar ve araştırmalardan çıkan verilerle objektif olarak ortaya koyuyor. Tarihin bu unutulmuş aktörlerinden bazıları masumiyetlerini bir rejime sunmak zorunda kalıyor. Diğerleri propaganda aracı yapılarak ileri sürülüyor ya da erişilmez bir babanın gölgesinde kalmayı reddedip kendini sürgünde buluyor. Bu çocuklardan bazıları babalarından aldıkları mirası devam ettiriyor, bazıları ise hâlâ dünyanın bir köşesinde gizleniyor.

'O'NLAR DA BİRER BABA

Kitapta en eskileri arasında Stalin, Mussolini, Mao, en güncelleri arasında ise Beyaz Rusya'da Lukaşenko, Kuzey Kore'de Kim Hanedanı'na kadar birçok diktatörün çocuklarının yaşama deneyimleri irdeleniyor. Şu bir gerçek ki; bu çocuklar 20. yüzyılı kendi fikirlerine göre biçimlendirmeye kalkan diktatörlerin mahremine paylaştı. Mesela **Romanya'da Çavuşesku'nun Zoya'sı bağımsız bir mizaca sahipti.** Ailesinin cenderesinden kurtulmak isteyen bohem bir ruhu zapt etmek babası için zordu. Benito Mussolini'nin şaşkıncı derecede kendisine benzeyen kızı Edda'nın babası ile hayranlık, kıskançlık ve tahakküm arasında gidip gelen ilişkileri trajediye dönüştü. Resmi olarak 10 çocuğu bulunan Mao çocuklarına düşkün bir baba olamadı. Çocukları için namevcut bir baba olan Mao, en küçük kızı

Li Na'yı ise 'büyük oyuncak bebeğim' diye sevdi. **Mao iktidarı boyunca birçok tartışmalı karar vermiş olsa da Li Na babasına karşı sevgisini hiç kaybetmedi.** **Kitap** ayrıca 'Arap Baharı'nın yıkılmış diktatörlerinin çocuklarına da ne oldu, şimdi neredeler?' sorularının cevaplarını da sayfalarına taşıyor.

STALIN'IN SVETLANA'SI

İşçilerin iktidarını sarsmaya çalışan her tehdidi 'devrimci şiddet' ile bastırmış ülkedeki genele yayılmış kimileri için dehşetin, kimileri için kurtuluşun mimarı Stalin... Onun üç çocuk babası olduğunu hayal etmek zor. **Özellikle küçük kızı Svetlana'nın üzerine titrediğini hayal etmek daha da zor. Ama öyleymiş.** Svetlana her gün dünyayı kuşaklar boyu etkileyebilecek kararlar alan bir liderin gölgesinde büyüdü. Birkaç evlilik yapan Svetlana, son kocasının soyadını taşımayı tercih etti. Adını da Lana olarak değiştirip Lana Peters oldu. Babasına karşı gelmek miydi bu seçimi, yoksa geçmişinden kaçmak mı? Bilinmez ama **Svetlana'nın dürüstlüğü ve içtenliği eşsiz. 2011 yılının Kasım ayında Wisconsin'in ücra bir köşesindeki bir toplu konutta öldü Svetlana. Ve komşularından hiç kimse ölenin Stalin'in kızı olduğunu bilmiyordu.**

Büyüdüklerinde bu çocuklar, birer yetişkin olarak babalarının eylemlerini sürdürdüler mi, yoksa onlardan uzaklaştılar mı? **Kitapta** tutkuyla anlatılan şey bu. Bu küçük kapıdan büyük 'Tarih'e giriş yapın ve diktatör bir babaya, bugün bütün dünyanın onlardan nefret etmelerini istediği bir babaya sahip olma talihsizliğini yaşayan bu çocukların kaderlerini keşfedin. ■

DİKTATÖRLERİN
ÇOCUKLARI

DİKTATÖRLERİN ÇOCUKLARI

Claude Quétel, Jean
Charles Brisard
Çeviren: Olcay Kunal
Yapı Kredi Yayınları, 2018
276 sayfa, 24 TL.